

СДРУЖЕНИЕ

ПОТОМЦИ НА БЕЖАНЦИ И ПРЕСЕЛНИЦИ ОТ ТЕРИТОРИЯТА НА РС МАКЕДОНИЯ
И ПРИЯТЕЛИ

ул. „Княз Александър I“ № 16, вх. Б, ап. 2, София 1000, България

OFFICE@POTOMCI.ORG

+359 878 651 865; +359 888 811 153

София, 17 юни 2025 г.

ДО:

Г-ЖА ХЕНА ВИРКУНЕН, ИЗПЪЛНИТЕЛЕН
ВИЦЕПРЕЗИДЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ
ПО ВЪПРОСИТЕ НА ТЕХНОЛОГИЧНИЯ
СУВЕРЕНИТЕТ, СИГУРНОСТТА И
ДЕМОКРАЦИЯТА

Г-ЖА КАЯ КАЛАС, ВЪРХОВЕН ПРЕДСТАВИТЕЛ
НА ЕС ПО ВЪНШНАТА ПОЛИТИКА И
ПОЛИТИКАТА НА СИГУРНОСТ

Г-Н РАФАЕЛЕ ФИТО, ИЗПЪЛНИТЕЛЕН
ВИЦЕПРЕЗИДЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ
ПО СЪБИЖАВАНЕТО И РЕФОРМИТЕ

Г-ЖА МАРТА КОС, КОМИСАР ПО
РАЗШИРЯВАНЕТО

Г-Н МАЙКЪЛ МАКГРАТ, КОМИСАР ПО
ВЪПРОСИТЕ НА ДЕМОКРАЦИЯТА,
ПРАВОСЪДИЕТО, ВЪРХОВЕНСТВОТО НА ЗАКОНА
И ЗАЩИТАТА НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ

Г-Н ТОМАС ВАЙЦ, ДОКЛАДЧИК ЗА СЕВЕРНА
МАКЕДОНИЯ В ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

ВСИЧКИ ЧЛЕНОВЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ
ПАРЛАМЕНТ

ОТНОСНО: НАРУШЕНИЕ НА СВОБОДАТА НА ИЗРАЗЯВАНЕ В СЛУЧАЯ С ЛЮПЧО ГЕОРГИЕВСКИ ОТ БИТОЛЯ, СЕВЕРНА МАКЕДОНИЯ – ГРАЖДАНИН НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЯ И БЪЛГАРИЯ

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА,

На 29 януари 2025 г. се обърнахме към Вас по повод съдебно дело в Северна Македония срещу нейния гражданин Люпчо Георгиевски. Той е председател на българския културен клуб „Иван Михайлов“, създаден през 2020 г. и забранен през 2023 г. Делото е започнато по сигнал на крайно лявата проруска и просръбска партия „Левица“.

Г-н Георгиевски е обвинен в подбуждане към расизъм и ксенофобия чрез електронни средства заради това, че е цитирал изказвания на Иван Михайлов – последен лидер на автентичната Вътрешна македонска революционна организация (ВМРО), създадена през 1893 г. Съдът прецени, че тези цитати отричали уникалността на македонската нация. Обвинен е и заради публикуване на текстове на книжовен български език, както и заради изразяване на съмнение относно официалната историческа интерпретация за развитието на македонския език.

На 12 юни 2025 г. Основният съд в Битоля осъди Георгиевски на една година лишаване от свобода, условно, с двегодишен изпитателен срок (Приложение 1). В мотивите на съда се посочва, че той „е знаел, че по дискриминационен начин ще подбужда омраза и нетърпимост въз основа на етническа принадлежност, език, религия и обществен статус..., позволил поставянето на табела с цитат на Иван Михайлов на входа на офиса на сдружението, с която се отрича отделността на македонската нация..., и като администратор на Facebook страницата на Културния център „Иван Михайлов“ чрез компютърна система е разпространявал идеи, подбуждащи към омраза и дискриминация въз основа на етнически и други убеждения.“

Това съдебно решение не се основава на лични изказвания на г-н Георгиевски, а на факта, че той е цитирал историческа личност – действие, което в демократичните общества е защитено от свободата на изразяване.

С безпокойство отбелязваме, че аббревиатурата ВМРО е част от наименованието на управляващата в момента партия в Северна Македония – ВМРО-ДПМНЕ, която няма идеологическа връзка с историческата организация. Въпреки проевропейската си реторика, тази партия провежда действия, които дестабилизируют региона на Централните Балкани и подкопават демократичните принципи.

Преследването на г-н Георгиевски е практика, наследена от югославския период, когато свободата на словото е потискана, а историята – пренаписвана. Целта на това дело е

да сплаши онези граждани, които търсят да открият историческата истина. Именно затова призовахме представители на ЕС да наблюдават процеса. За съжаление, нито една европейска институция не прояви интерес, с което само бе насърчен репресивният характер на режима в Скопие.

Особено сме разочаровани от бездействието на г-н Томас Вайц, докладчик за Северна Македония, който не прояви интерес към това политически мотивирано дело. Проектодокладът за Северна Македония, който се подготвяше в Европейския парламент, е небалансиран и едностранчив, базиран изцяло на срещи с представители на властта в Скопие, без нито една среща с репресирани граждани, съхранили своята българска идентичност въпреки ежедневната реч на омразата и натиска.

Политическият дискурс в Северна Македония е пълен с противоречия. Например управляващата партия ВМРО-ДПМНЕ, създадена през 1990 г., твърди, че е наследник на историческата ВМРО, включително заявява приемственост с нейните конгреси, провеждани под ръководството на Иван Михайлов през 1925, 1928 и 1932 г. Партията дори включва тези конгреси в собствената си номерация.

В момента в Северна Македония съществуват два музея на македонската борба – в Скопие и в Щип – и двата с восъчни фигури на Иван Михайлов (Приложение 2). През 1995 г. издателство „Менора“ в Скопие публикува теоретичния труд на Михайлов „Македония – Швейцария на Балканите“ на кодифицирания през 1945 г. македонски език (Приложение 3), издаден за първи път в САЩ през 1950 г. на български и английски език (Приложения 4 и 5). Тогава книгата получава положителни отзиви от редица водещи европейски политици и медии.

Очевидно е, че Иван Михайлов е позната и призната историческа фигура в Северна Македония. Можем да представим стотици страници доказателства от досиетата на югославската тайна полиция УДБА, от които е видно, че представителите на демократичната опозиция на територията на днешна Северна Македония са преследвани и унищожавани като последователи на Иван Михайлов. Но докато държавата промотира избрани елементи от неговото наследство, тя продължава сурово да наказва онези, които публично го цитират или разпространяват документи на историческата ВМРО в оригинал на български език. Всички конгресни документи на ВМРО от 1893 г. наетне са написани на книжовен български език и в тях населението на Македония е наричано българи, а не етнически македонци. Признаването на тези факти днес е криминализирано в Северна Македония, където свободата на словото е силно ограничена.

В светлината на тези събития отново настояваме европейските институции да преразгледат своето поведение по случая с Люпчо Георгиевски и да защитят неговите основни права. Съдебното решение представлява нарушение на чл. 10 от Европейската конвенция за правата на човека. Държава, която системно потиска свободата на изразяване и фалшифицира историята, няма място в Европейския съюз, ако не се реформира и не скъса с тоталитарното си минало.

Призоваваме институциите на ЕС, отговарящи за върховенството на закона, демокрацията и разширяването, да следят отблизо политическите процеси в Северна Македония и да обмислят налагането на санкции на длъжностни лица, които нарушават човешките права и пропагандират омраза срещу местната българска общност.

С уважение,

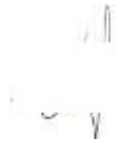
СЪПРЕДСЕДАТЕЛИ:

проф. д.н.
Трендафил Митев

доц. д.н. Спас
Ташев

Илия Стояновски

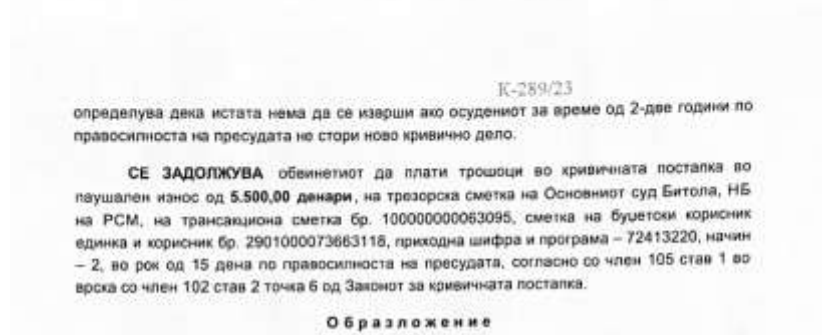
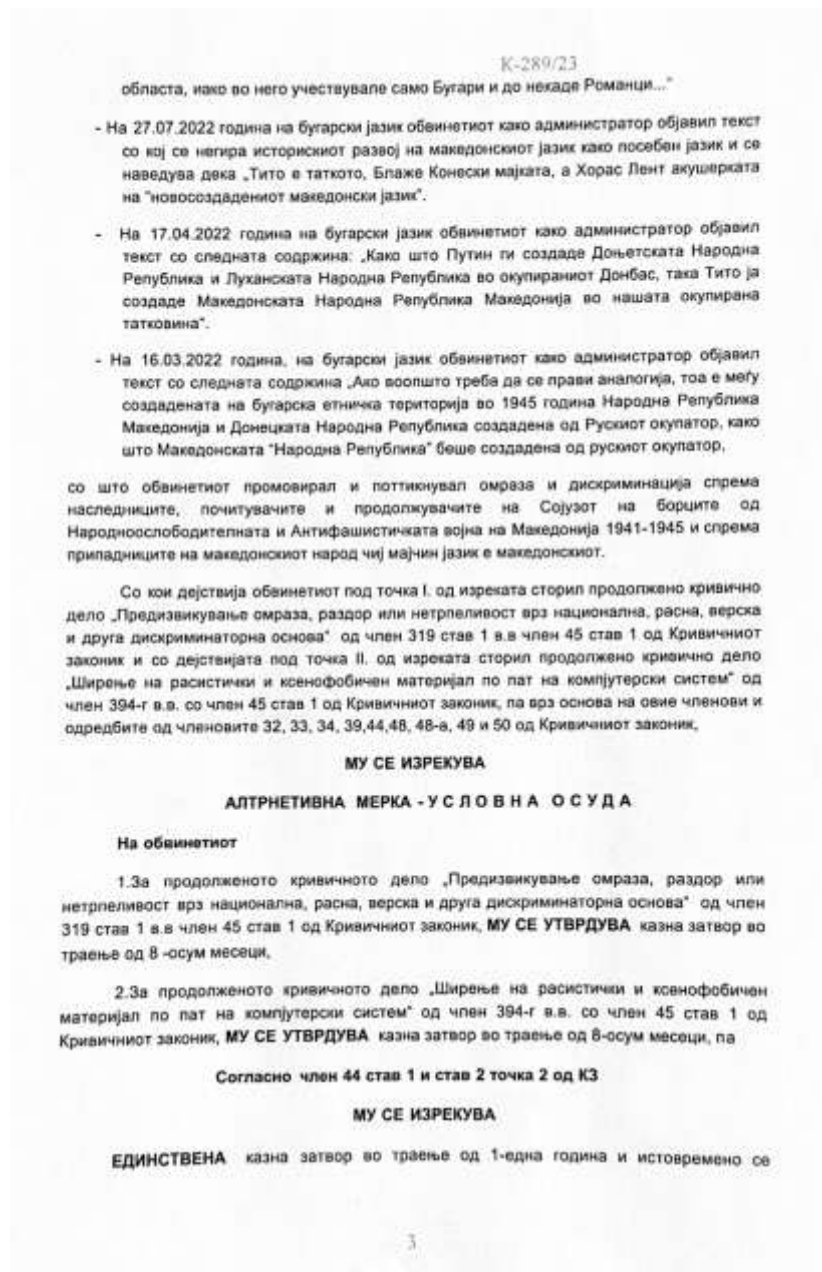
СЕКРЕТАР:

Димитър М.
Димитров

Настоящото изложение се подкрепя и от Нова политическа емиграция на македонските българи, представлявана от Благой Шаторов и Горан Серафимов.

ПРИЛОЖЕНИЯ

Приложение 1

Част от съдебна присъда
К-289/23 срещу Люпчо
Георгиевски на Основния
съд в гр. Битоля, Северна
Македонија.

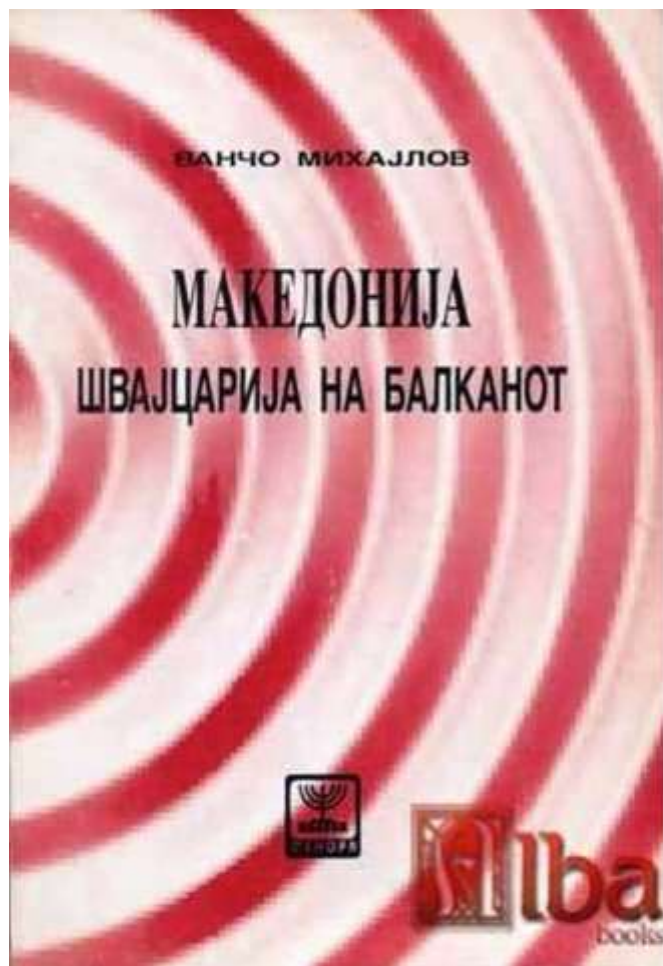
Во Македонија има две восочни фигури на Ванчо Михајлов, втората е во Штип

20 Април, 2022 14:22

Восъчна фигура на Иван Михайлов в музея на македонската борба в Штип.

Приложение 3

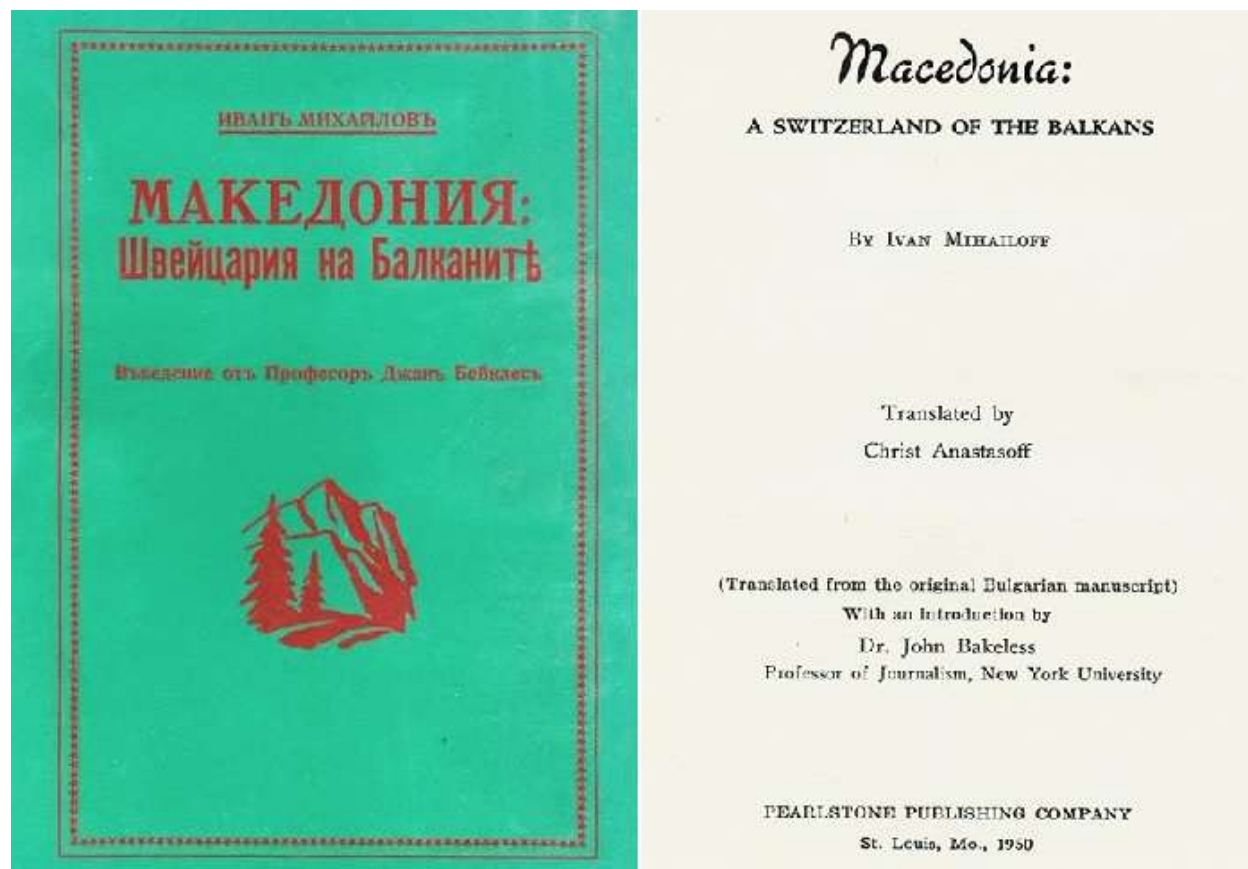

9. По завршувањето на Втората светска војна Македонија одново останува распарчена на три дела. Ново е само тоа што во делот што остана во границите на Југославија е воспоставен болшевички режим, којшто прибегна кон нова денационализација, прогласувајќи ги македонските Бугари за посебна „македонска“ нација. Освен ова, ништо друго не се променува; продолжува да царува истата бесправност, каква што постоеше во времето на српскиот режим.

Македонското прашање пак остана неразрешено – такво какво што беше и по Балканските војни. Сега, притоа, се појавуваат и некои нови моменти, коишто го прават ова прашање уште посложено.

Корица и част от страница на публикуваната през 1995 г. от издателство „Менора“ в Скопие книга на Иван Михайлов „Македония – Швейцария на Балканите“. Съдържание на текста на страницата: „След края на Втората световна война Македония отново остава разпокъсана на три части. Новото е единствено това, че в частта, която остава в границите на Югославия, е установен болшевишки режим, който пристъпва към нова денационализация, обявявайки македонските българи за отделна „македонска“ нация. Освен това, нищо друго не се променя; продължава да властва същото безправие, каквото съществуваше по времето на сръбския режим.“

Приложения 4 и 5

Оригинални корици на издадената за първи път в САЩ през 1950 г. на български и английски език книга на Иван Михайлов „Македония – Швейцария на Балканите“.